

Α' ΑΡΧΑΙΑ ΕΠΟΧΗ

Η σημερινή ελληνική Θράκη αποτελούσε κατά την αρχαιότητα, τμήμα του μεγάλου χώρου της αρχαίας Θράκης, ο οποίος εκτεινόταν από το Αιγαίο ως το Δούναβη και από τον Εύξεινο Πόντο ως τα όρια της Μακεδονίας.

Στους πρώτους κατοίκους των προϊστορικών χρόνων προστέθηκαν τα θρακικά φύλα που κατέβηκαν από το βορρά τον 11ο αι. π.Χ. Οι Έλληνες εγκαταστάθηκαν στα παράλια του Αιγαίου, του Ελλήσποντου και του Εύξεινου Πόντου τον 7ο αι. π.Χ.

Η συγγένεια και η συνύπαρξη Θρακών και Ελλήνων εμφανίζεται σε πολλούς μύθους της ελληνικής μυθολογίας, όπως του Βορέα και της Ωρείθυιας, του Ορφέα, του Διομήδη, των Αργοναυτών και του βασιλιά Λυκούργου.

Οι Έλληνες άποικοι ανέπτυξαν εμπορικές σχέσεις με τους ντόπιους κατοίκους και συνέβαλαν στη διάδοση της ελληνικής παιδείας, της γλώσσας, των θεσμών και της θρησκείας.

Οι βασιλείς του κράτους των Οδρυσών, που ιδρύθηκε στις αρχές του 5ου αι. π.Χ., ο Τήρης, ο Σιτάλκης, ο Σεύθης, ο Κότυς, ο Κερσοβλέπτης κ.α., ανέπτυξαν στενές οικονομικές και πολιτιστικές σχέσεις με τους Αθηναίους, τους Μακεδόνες και τους άλλους Έλληνες, ευνοώντας τη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού.

Την εποχή των Μακεδόνων βασιλέων, Φιλίππου, Αλεξάνδρου και Διαδόχων, ιδρύθηκαν νέες πόλεις και εγκαταστάθηκαν ελληνικοί πληθυσμοί στην ενδοχώρα της Θράκης, με αποτέλεσμα να συνεχιστεί εντονότερα ο εκπολιτισμός των θρακικών φύλων.

1. **Αβδηρα**. Περιοχή Δυτικής Πύλης.
Φωτογραφία: Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

2. **Πήλινο μυροδοχείο**, τέλους του 4ου αι. π.Χ.
Αβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Σώζεται ακέραιο και φέρει ταινιωτή διακόσμηση, από ωχροκάστανο πηλό με καστανέρυθρο επίχρυσμα.

3. **Πήλινο ειδώλιο Αφροδίτης και Έρωτα**, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Σύμπλεγμα Αφροδίτης-Έρωτα, συγκολλημένο και συμπληρωμένο. Η γυναικεία μορφή, γυμνή με ελαφρά κλίση προς αριστερά. Δεξιά της βρίσκεται η φτερωτή μορφή, με τα φτερά υψωμένα πάνω από το κεφάλι.

4. **Πήλινη ερυθρόμορφη πελίκη**, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Φέρει ταινιωτές λαβές. Στην άκρη υπάρχει παράσταση

κεφαλής αλόγου, Αρυμασιπού και γρύπα. Στην άλλη όψη απεικονίζονται δύο όρθιες ιματιοφόρες μορφές που συνομιλούν.

5. Πήλινο ληκύθιο, του 5ου αι. π.Χ.
Αβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Αρυβαλλοειδές ληκύθιο με μαύρο γάνωμα, σχεδόν ακέραιο. Η κύρια όψη διακοσμείται με ερυθρόμορφο ανθέμιο.

6. Χρυσό, σφυρήλατο περίπτο με γυναικεία μορφή, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Έχει σχήμα κεφαλιού γυναικείας μορφής με έκτυπα δηλωμένα τα χαρακτηριστικά του προσώπου.

7. Χρυσό δαχτυλίδι, του 4ου αι. π.Χ.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Έχει συμφυή ελλειψοειδή σφενδόνη, η οποία φέρει εγχάρακτη παράσταση Αθηνάς. Η θεά φέρει περικεφαλαία και είναι σε όρθια θέση.

8. Πήλινο, ερυθρόμορφο, αρυβαλλοειδές ληκύθιο, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Έχει απολεπιστεί κυρίως το μαύρο γάνωμα του μελανού καλυκώσχημου στομίου του.

9. Χρυσά σκουλαρίκια, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Αποτελούνται από στριφτό κυλινδρικό στέλεχος διπλωμένο σε σχήμα θηλιάς. Τα κέρατά του φέρουν εγχάρακτη διακόσμηση και καταλήγουν σε πυραμιδόσχημα άκρα.

10. Πήλινη υδρίσκη, του 4ου αι. π.Χ.
Αβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Είναι σχεδόν ακέραιη, λείπει μικρό τμήμα του χείλους. Στο χείλος και στο άνω τμήμα της κατακόρυφης λαβής φέρει γραπτή ερυθρή διακόσμηση.

11. Μολυβένια βλήματα σφενδόνας, του 5ου αι. π.Χ. Αρχαία Στρώμη ν. Ροδόπης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Πέντε χυτά βλήματα, τα τρία χωρίς κανένα διακριτικό στοιχείο.

12. Πήλινο λυχνάρι, τέλος του 2ου - αρχές του 1ου αι. π.Χ.
Μαρώνεια ν. Ροδόπης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Κατασκευασμένο με μήτρα, σχεδόν ακέραιο, από γκριζωπό πηλό με εξίτηλο τεφρό επίχρισμα. Μικρασιατικής πιθανότητα προέλευσης ("τύπος Έφεσου").

13. Χάλκινη σιλεγγίδα, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Έχει ελλειπτική λαβή με φυλλόσχημη πρόσφυση και κυρτή λεπίδα ελλειψοειδούς διατομής.

14. Ασημένιο, σφυρήλατο πλακίδιο με παράσταση θεάς και λατρευτών, του 4ου αι. π.Χ. Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Η θεά είναι καθισμένη σε θρόνο και πατά σε υποπόδιο. Μπροστά της βρίσκονται τέσσερις ιματιοφόρες μορφές λατρευτών.

8, 10, 5, 19

14

15. Ασημένιο, χυτό βραχιόλι με κεφάλια φιδιών, του 4ου αι. π.Χ.

Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Αποτελείται από συμπαγές κυλινδρικό στέλεχος ελεύθερο στα άκρα. Κάθε άκρο καταλήγει σε κεφάλι φιδιού.

16. Ασημένια, χυτά βραχιόλια με κεφάλι κριού, του 4ου αι. π.Χ.

Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Αποτελούνται από στρεπτό κυλινδρικό στέλεχος ελεύθερο στα άκρα. Κάθε άκρο καταλήγει σε κεφάλι κριού με ανάγλυφα δηλωμένα τα στριφτά κέρατα και έκτυπες τις λεπτομέρειες του προσώπου.

17

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

17. Οκτάδραχμο (περ. 500 - 480 π.Χ.) με εμφάνιση του εθνικού ΑΒΔΗ.

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- **Τετράδραχμο** (περ. 493 - 470 π.Χ.) ΣΥΜ, όνομα υπευθύνου κοπής.

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- **Τετράδραχμο** (περ. 470 - 448 π.Χ.) ΚΑΛΛΙΔΑΜΑΣ / ΑΒΔΗΡΙΤΕΩΝ.

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- **Τετράδραχμο** (περ. 336 - 311 π.Χ.) ΕΠΙ ΠΗΠΩΝΑΚΤΟΣ.

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

Τα μεγάλα και άφθονα αργυρά νομίσματα των **Αβδήρων** αποτελούν αψευδή απόδειξη του πλούτου και της δύναμης της πόλης. Οι αργυρές κοπές των Αβδήρων συνεχίστηκαν μέχρι το 311 π.Χ. περίπου, ενώ οι χάλκινες σταματούν τον 1ο αι. π.Χ.

- **Έκτη στατήρος από ήλεκτρο** (περ. 520 π.Χ.).

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή.

- **Αργυρός διπλός στατήρ** (515 - 490 π.Χ.).

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

Ελάχιστα είναι γνωστά για τη **Δίκαια**, παράλια πόλη κοντά στα Αβδηρα. Όμως η πρώτη πλούσια νομισματοκοπία της, ξεκινά περί το 520 π.Χ. και σταματά περί το 400 π.Χ., δείχνει μία ακμαία οικονομία.

- **Τετράδραχμο** (περ. 440 - 410 π.Χ.) Ίππος και μικρός αετός. / ΕΠΙ ΗΓΗΣΑΡΕΩΣ (Αρχών) Άμπελος.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- **Τετράδραχμο** (περ. 390 π.Χ.) Κεφαλή Διονύσου / ΜΑΡΩ-ΝΙΤΩΝ-ΕΠΙ-(Β)ΟΥΤΑ.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

Η **Μαρώνεια** οφείλει το όνομά της στον ομηρικό υπέα του Απόλλωνα, Μάρωνα. Η περιοχή της παρήγαγε περίφημο κρασί και αυτό υπενθυμίζουν τα νομίσματά της με τα κλήματα και το Διόνυσο. Στην αρχή έκοβε μόνο μικρές υποδιαιρέσεις. Τα τετράδραχμα εμφανίζονται μετά το 480 π.Χ.

- **Ασημένιο τετράδραχμο** (περ. 500 - 480 π.Χ.). Σφίγγα / Έγκοιλο τετραγώνο.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- **Ασημένιο δίδραχμο** (μετά το 280 π.Χ.), κεφαλή Αθηνάς / ΣΑΜΟ και το όνομα του άρχοντος ΜΗΤΡΩΝΑ.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

Η Θρακική Σάμος το νησί των Καβείρων, άρχισε τη νομισματική παραγωγή της πολύ νωρίς. Παρ' όλο που τα πρώιμα νομίσματά της είναι ανεπίγραφα, η Σφίγγα μάλλον είναι το αρχικό έμβλημα της **Σαμοθράκης**.

18. Σαμοθράκη. Το Ιερό των Μεγάλων Θεών, προελληνικών χρόνων.
Φωτογραφία: Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

19. Πήλινο ερυθρόμορφο αρυβαλλοειδές ληκύθιο, του 4ου αι. π.Χ.
Μεσημβρία - Ζώνη ν. Έβρου.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Φέρει παράσταση γυναικείας προτομής σε προφίλ. Η μορφή φέρει στην κεφαλή σάκκο και στο λαιμό περιδέρατο.

20. Πήλινη υδρίσκη, του 4ου αι. π.Χ.
Άβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Από καστανέρυθρο πηλό, σχεδόν ακέραιη, λείπουν μικρά τμήματα του χείλους.

20α. Πήλινη υδρίσκη, του 4ου αι. π.Χ.
Άβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Είναι σχεδόν ακέραιη, λείπει μικρό τμήμα του χείλους. Στο χείλος και στο άνω τμήμα της κατακόρυφης λαβής φέρει γραπτή ερυθρή διακόσμηση.

21. Πήλινο λυχνάρι, των μέσων του 3ου αι. π.Χ.
Μαρώνεια Ν. Ροδόπης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Δισκόμορφο, τροχήλατο λυχνάρι από ωχροκάστανο πηλό, με καστανόμαυρο εξίτηλο γάνωμα, πιθανό προϊόν τοπικού εργαστηρίου.

22. Πήλινο υφαντικό βάρος, του 4ου αι. π.Χ.
Άβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Έχει σχήμα κολουρης πυραμίδας.

17

17

- *Πήλινο υφαντικό βάρος*, του 4ου αι. π.Χ.
Αβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Έχει σχήμα δισκοειδές και φέρει δύο οπές ανάρτησης.

- *Πήλινο υφαντικό βάρος*, του 4ου αι. π.Χ.
Αβδηρα ν. Ξάνθης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

Έχει σχήμα φακοειδές και φέρει δύο οπές ανάρτησης.

23

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

23. *Τετράδραχμο* κομμένο στην Αμφίπολη (288 π.Χ.).

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- *Τετράδραχμο* με το όνομα και τους τύπους του Λυσίμαχου.

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- *Τετράδραχμο* με το όνομα και τους τύπους του Λυσίμαχου

(2ος - 1ος αι. π.Χ.) ή (41 - 54 μ.Χ.).

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- *Χρυσός στατήρας* με το όνομα και τους τύπους του Λυσίμαχου

(120 - 63 π.Χ.) ή (44 - 42 μ.Χ.).

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- *Ασημένιο τετράδραχμο* με την Αθηνά του Λυσίμαχου (2ος αι. π.Χ.).

Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

Ο **Λυσίμαχος** ήταν θεσσαλικής καταγωγής, αξιωματικός του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ο οποίος μετά το θάνατό του, ανέλαβε τη διοίκηση της Θράκης, που τότε εκτεινόταν μέχρι το Δούναβι. Στα αργυρά νομίσματά του εμφανίζεται το πορτραίτο του Αλεξάνδρου. Στα νομίσματά του Λυσίμαχου, ο Αλέξανδρος έχει θεοποιηθεί με την προσθήκη των κεράτων του Άμωνα Δία.

23

23

Β' ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

Μετά την ήττα του Περσέα στη μάχη της Πύδνας (168 π.Χ.) και τη διάλυση του Μακεδονικού κράτους, οι Ρωμαίοι διατήρησαν υπό έλεγχο το βασίλειο των Θρακών Οδρυσών, ως το 46 μ.Χ., οπότε ανακήρυξαν τη Θράκη ρωμαϊκή επαρχία με πρωτεύουσα την Πέρινθο. Την εποχή του Διοκλητιανού συγκροτήθηκε η Διοίκηση της Θράκης με έξι επαρχίες. Η περιοχή της ελληνικής σήμερα Θράκης ανήκε στην επαρχία Ροδόπης, με πρωτεύουσα την Αίνο.

Οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες, Τραϊανός και Αδριανός, μετέβαλαν παλαιότερους οικισμούς σε μεγάλες πόλεις, όπως η Τόπειρος, η Τραϊανούπολη, η Πλωτινόπολη και η Αδριανούπολη. Στα αστικά κέντρα, αλλά και στην ύπαιθρο χώρα είχαν επικρατήσει η γλώσσα, οι θεσμοί, τα έθιμα και οι λατρείες των Ελλήνων. Μεγάλη διάδοση είχε η λατρεία του ανώνυμου θεού, του Ήρωα Ιππέα, που συμβόλιζε την αναγέννηση της φύσης.

Η μακρά περίοδος ειρήνης, η πολιτική των Ρωμαίων αυτοκρατόρων, η δημιουργία αγροτικών εγκαταστάσεων και εμπορικών σταθμών, η αύξηση του ελληνικού και εξελληνισμένου πληθυσμού, η κατασκευή μεγάλων δρόμων και ιδιαίτερα της Εγνατίας, οδήγησαν στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της Θράκης και στη δημιουργία μιας από τις ισχυρότερες εστίες του ελληνισμού.

24. Λίθινο ανάγλυφο πλακίδιο με παράσταση του Ήρωα Ιππέα, των Ρωμαϊκών χρόνων.

Διδυμότειχο ν. Έβρου.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Μέσα σε πλαίσιο και προς τα αριστερά εικονίζεται ο Ήρωας Ιππέας. Φέρει χιτώνα και χλαμύδα που ανεμίζει προς τα πίσω.

24α. Πήλινο υφαντικό βάρος των Ελληνιστικών - Ρωμαϊκών χρόνων.

Κάστρο Καλύβας ν. Ξάνθης.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Πυραμιδόσχημο, έχει στη μία έδρα τέσσερα σφραγίσματα με παράσταση θεατρικής μάσκας ανεστραμμένης.

- Πήλινο υφαντικό βάρος των Ελληνιστικών - Ρωμαϊκών χρόνων.

Κάστρο Καλύβας ν. Ξάνθης.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Έχει σχήμα κόλουρης πυραμίδας.

- Πήλινα σφονδύλια των Ελληνιστικών - Ρωμαϊκών χρόνων

Κάστρο Καλύβας ν. Ξάνθης.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Χρυσή προτομή του Σεπτίμιου Σεβήρου (103-211 μ.Χ.)
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

24β. Πήλινο λυχνάρι, του 1ου αι. π.Χ.
Μαρώνεια ν. Ροδόπης.
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Κατασκευασμένο με μήτρα, σχεδόν ακέραιο από γκριζωπό πηλό με κατακόρυφα τοιχώματα, έχει χαρακτηριστικά των ρωμαϊκών λύχνων.

- Χάλκινο ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων (138 - 161 μ.Χ.) ΑΝ.Κ. ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

- Τετράδραχμο (μετά το 148 π.Χ. υπό τους Ρωμαίους), Κεφαλή Διονύσου / ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

25. Χάλκινο ρωμαϊκών χρόνων (14 - 37 μ.Χ.)
ΣΕΒΑΣΤΩ ΤΙΒΕΡΙΩ.
Alpha Bank - Νομισματική Συλλογή

Φρούριο Καλύβας της κλασικής και ελληνορωμαϊκής εποχής

Γ' ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ

Κατά τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους, η από τον Αίνο ως το Αιγαίο Θράκη μετά την κατάκτησή της από τους Ρωμαίους (46 μ.Χ.) και ως περίπου την εποχή του Διοκλητιανού (279 μ.Χ.), δε γνωρίζει Ρωμαίο διοικητή.

Η μορφή οργάνωσής της αποτελεί ένα είδος ομοσπονδίας συμπολιτειών και κοινών των ελευθέρων θρακικών πόλεων, των οποίων το καθεστώς διατηρούν οι Ρωμαίοι οι οποίοι περιορίζονται στο να διορίζουν ή να εκλέγουν τους άρχοντες.

Την ίδια εποχή, ολοκληρώνεται ο εξελληνισμός και ο σταδιακός εκχριστιανισμός αγροτικών περιοχών, ενώ ο παλαιός σύνδεσμος των φυλών και των στρατηγιών αντικαθίσταται με το "Κοινόν των επί Θράκης Ελλήνων".

Όταν η Κωνσταντινούπολη γίνεται πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, η Θράκη δικαίως θεωρείται ως η ευρωπαϊκή επαρχία της με *κάλλιστον* και *τιμωτάτον* τμήμα της το Βυζάντιο, ενώ διοικητικά από τον 7ο αι., οργανώνεται σε στρατιωτικό θέμα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Από το δεύτερο μισό του 4ου αι. έως και τον 7ο αι., η περιοχή διαταράσσεται από τις επιδρομές των βαρβαρικών λαών, όπως των Γότθων, Ούννων, Αβαροσλάβων και Βουλγάρων. Οι τελευταίοι, ιδρύουν και το κράτος τους στις βόρειες περιοχές της Θράκης, το οποίο καταλύεται το 10ο αι. από τον αυτοκράτορα Βασίλειο Β'.

Στους αιώνες που ακολουθούν, η Θράκη, παρά την οικονομική και καλλιτεχνική ακμή της, θα δοκιμαστεί από τις επιδρομές και λεηλασίες των Νορμανδών και των Σταυροφόρων (12ος αι.), ενώ κατά τους 13ο και 14ο αι. λεηλατείται από τους Κουμάνους, Τατάρους και Καταλανούς, αλλά και από τους Τούρκους.

Το 1354, η Καλλίπολη και η γύρω περιοχή της κατακτώνται από τους Οθωμανούς Τούρκους και, το 1371 ολόκληρη η Θράκη περνά στην οθωμανική κυριαρχία.

26. Πίνακας με σπαράγματα τοιχογραφιών από το μοναστήρι Ληνού στο Παπίκιον Όρος, του 12ου αι. Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

Το Παπίκιον Όρος υπήρξε σημαντικό μοναστικό κέντρο του Βυζαντίου κατά τους 11ο - 14ο αι. Πολλοί αυτοκράτορες μόνασαν εκεί καθώς και ο Γρηγόριος Παλαμάς και ο Όσιος Μάξιμος ο Καυσοκαλυβίτης.

27. Κούπα εφναλωμένη από το Πύθιο, μέσων του 14ου αι. Μέγαρον Τόκου, Καβάλα

28. Πινάκιο εφναλωμένο από το Πύθιο, μέσων του 14ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

29. Πινάκιο εφναλωμένο από το Πραγγί, του 13ου - 14ου αι. Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

Φέρει εγχάρακτη παράσταση μυθικού ανθρωπόμορφου τετράποδου ζώου

30. Κούπα από το Διδυμότειχο, του 14ου αι. Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

31-32

31. Χάλκινος Σταυρός (φυλαχτό) με παράσταση της Σταύρωσης από τη Γρατινή Ροδόπης, του 12ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας

31. Χάλκινος Σταυρός (φυλαχτό) με παράσταση της Σταύρωσης από τη Γρατινή Ροδόπης, του α' μισού του 13ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας

32. Χάλκινος Σταυρός με παράσταση του Αγίου Γεωργίου από τη Γρατινή Ροδόπης, του α' μισού του 12ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας

33. Κούπα εφβαλωμένη από τη Σύναξη. Μαρώνειας, του 13ου αι. Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

34. Υπέρνυρον Μιχαήλ Η' Παλαιολόγου, 1258/9-1282. Νομισματικό Μουσείο Αθηνών

Φέρει στη μία όψη τη Θεοτόκο δεομένη ανάμεσα στα τείχη της Κωνσταντινούπολης και στην άλλη τον Αρχάγγελο Μιχαήλ να παρουσιάζει τον γονυπετή αυτοκράτορα στον ένθρονο Χριστό.

- **Υπέρνυρα Ανδρονίκου Β' Παλαιολόγου**, 1282 - 1328. Νομισματικό Μουσείο Αθηνών

Φέρουν στη μία όψη τη Θεοτόκο δεομένη ανάμεσα στα τείχη της Κωνσταντινούπολης και στην άλλη τον αυτοκράτορα σε στάση προσκύνησης μπροστά στον ιστάμενο Χριστό.

- **Υπέρνυρον συμβασιλείας Ανδρονίκου Β' Παλαιολόγου και Μιχαήλ Θ'**, 1294 - 1320. Νομισματικό Μουσείο Αθηνών

Φέρει στη μία όψη τη Θεοτόκο δεομένη ανάμεσα στα τείχη της Κωνσταντινούπολης και στην άλλη τον Χριστό να ευλογεί τους δύο γονυπετείς αυτοκράτορες.

35. Εικονίδιο με παράσταση του Αγίου Νικολάου από στεατίτη, από τα Πάτερμα Ροδόπης, του 12ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

36. Πίνακας με σπαράγματα τοιχογραφιών με σκηνές του δωδεκάορτου από ναΐσκο στο Διδυμοτείχο, του 14ου αι. Συλλογή Διδυμοτείου

Η πόλη του Διδυμοτείου χτίστηκε τον 8ο - 9ο αι. μ.Χ. και ήταν ο γενέθλιος τόπος του Ιωάννη Δούκα Βατάτζη, του Ιωάννη Παλαιολόγου, αλλά και του Σουλτάνου Βαγιαζίτ του Α'.

37. Πινάκιο εφβαλωμένο, του 14ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

38. Πινάκιο από τη Σύναξη Μαρώνειας, του 12ου αι. Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

34

34

39. Ξυλόγλυπτη εικόνα του Αγίου Γεωργίου, 40X32 εκ., του 13ου αι.

Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών

Θεωρείται ως η αρχαιότερη ανάγλυφη σε ξύλο εικόνα του Αγίου Γεωργίου.

40. Πινάκιο από τη Παλαιοχώρα Μαρώνειας, του 13ου αι.

Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

41. Κούπα από τη Σύναξη Μαρώνειας, του 12ου - 13ου αι.

Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

42. Γυάλινα βραχιόλια από τη Μαρώνεια, του 10ου - 12ου αι.

Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

43. Αλατιέρα από τη Μαρώνεια, τέλος 12ου - αρχές 13ου αι.

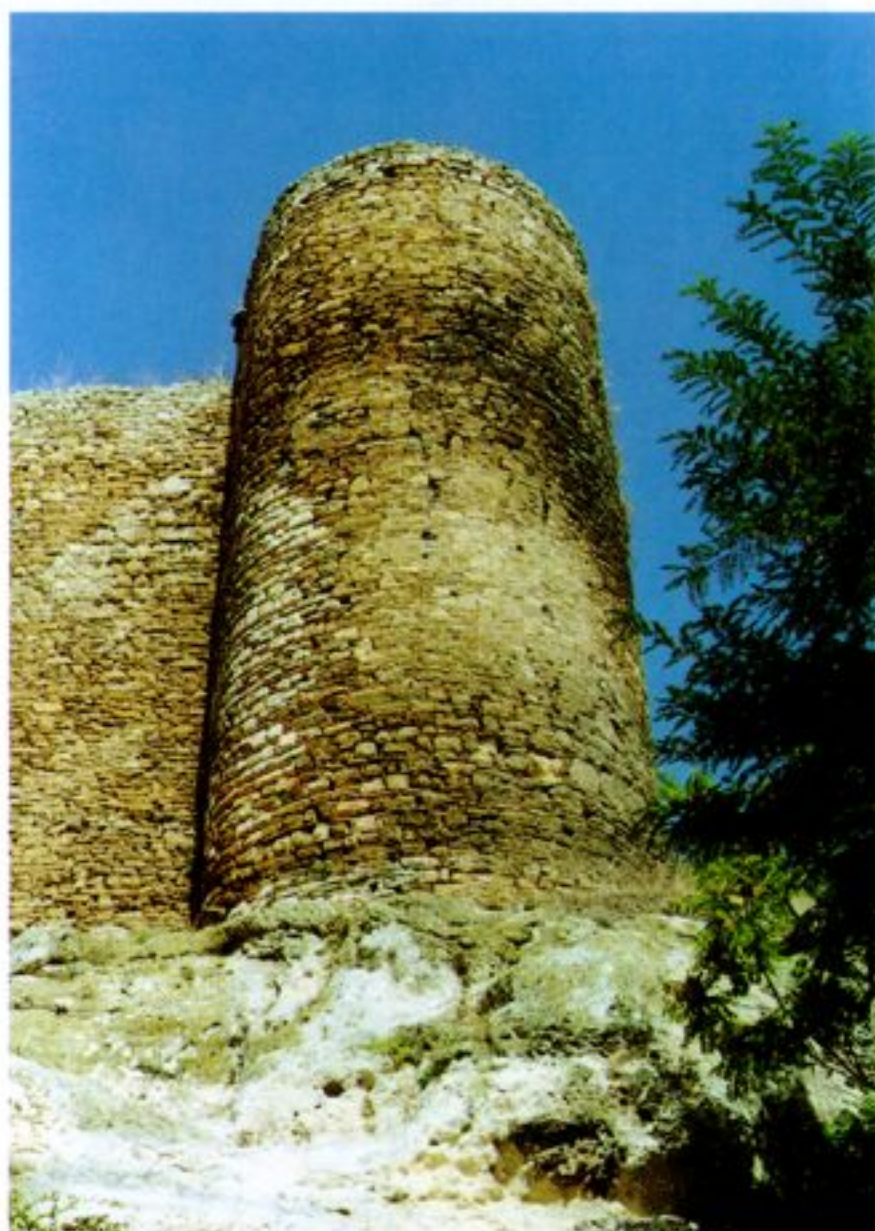
Μέγαρο Τόκου, Καβάλα

44. Χάλκινη επιχρυσωμένη επένδυση ξύλινου εικονιδίου με παράσταση της Παναγίας Ελεούσας, από τα Άβδηρα - Πολύστυλο, του 11ου - 12ου αι. Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων

45. Χάλκινα κλειδιά Μεσοβυζαντινών χρόνων από τη Μαρώνεια.

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Αποτελούνται από συμπαγή στελέχη, με δακτυλιόσχημη και ρομβόσχημη λαβή.

Το βυζαντινό κάστρο του Διδυμοτείχου.
Ο πύργος της βασιλοπούλας.